

Justícia Social

Preu:
15 Cts.

ÒRGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

JA ERA HORA!

PER
M. SERRA I MORET

Acabem de llegir el manifest que subscriuen personalitats destacades de la Confederació Nacional del Treball i no hem de callar la satisfacció que ens ha produït aquest acte de civisme propi d'aquelles persones amb les quals ens uneixen sentiments de cordial afinitat i de profunda simpatia.

El document surt amb remarcable retard. Mesos abans els seus efectes podien estendre's per una àrea extensa de la nostra collectivitat i podia tenir repercussions altament benèfiques per a la nostra economia. Aquesta acció és ja impossible, però la veu serena i l'argumentació viril dels signants del manifest tindrà encara una eficàcia utilíssima i és la de salvar la Confederació Nacional del Treball del desastre decisiu on estava abocada.

La caiguda d'aquest organisme gloriós que, malgrat les seves lamentables equivocacions de tàctica, ha creat una moral de lluita i sacrifici pròpia de les grans causes, representaria per Catalunya una veritable catàstrofe. Res hi ha tan perillós per un exèrcit de combatents abnegats com un període de victòries fàcils que atraguin a la seva òrbita els nuclis de cansats, escèptics i *profiteurs* que són sempre carn d'esclau i llast abominable de tots els moviments redemptors. Ho havíem advertit a algun dels dirigents de la C. N. T. en proclamar-se la República. Era un moment perillós i era fàcil de preveure una crisi de creixença. Però era l'hora de la contenció, l'hora de les exigències, l'hora del sedàs rigorós que hauria permès l'acoblament dels bons, dels sans, dels fidels, dels que haurien sabut prendre una posició de lluita eficient contra el capitalisme vacillant.

La tàctica era una i aquells que ens coneixen saben que ho vàrem dir i repetir des del primer moment fins a fer-nos pesats. Res de guerrillers, ni espontanis, ni francitadors. Sensació de poder i d'organització al marge o enfront de la República. La crisi econòmica era inevitable, la teníem damunt, i era qüestió de dies, de mesos, perquè fes sentir els seus efectes deleteris. S'imposava una sola tàctica: pressió constant sobre el poder públic i la collectivitat per aconseguir—cosa relativament fàcil en aquells moments—una baixa de preus. La baixa ja era iniciada i calia només accelerar-la. Amb ella s'haurien sostingut els tipus de canvi i la nostra divisa s'hauria reforçat, sense contraccions alarmistes. La República s'hauria afiançat i el *standard* de vida de l'obrer s'hauria elevat sensiblement. En conseqüència les organitzacions proletàries haurien perdut el caràcter de perturbadores passant a la categoria de forces actives dintre l'economia nacional i en comptes d'ésser víctimes del llast d'incongruències tàctiques i de congestions locals que depauperen l'organisme, haurien comptat amb el que els financistes en diuen «una massa de maniobra» que hauria compensat tots els buits que havia de produir la deflacció capitalista.

Dissortadament, des del primer instant va presentar-se en els quadros sindicals els símptomes de la incomprensió que ha provocat el catalanisme. Ja fa algunes setmanes que en aquestes mateixes planes denunciàvem l'abast de la revolució i dèiem que no tenia tot el caràcter social que podia haver tingut i que el poble presentia, perquè si bé el capitalisme havia format el quadro contra el nou estat de coses, el proletariat, atret a un terreny de lluita equívoca s'havia llençat a la tasca derrotista de demanar augment de jornals intentant vanament contrariar les lleis infranquejables de l'economia universal.

Momentàniament el capitalisme ha guanyat la batalla. Hem reculat moltes posicions. Però si els homes que signen el manifest que ens inspira aquestes reflexions no donen llur braç a tórrecer, la batalla decisiva podem guanyar-la encara. Cal fer la revolució i per a fer-la cal posar-se d'acord respecte al seu significat final: l'emancipació completa del proletariat aprofitant totes les conjectures que ens ofereix el panorama polític i l'evolució econòmica a través de les fronteres. Per aconseguir el nostre objectiu cal comptar amb un element essencialíssim: la intel·ligència. Que sigui la intel·ligència la directora suprema de tots els nostres moviments, de totes les nostres decisions!

El capitalisme internacional passa per una de les crisis més accentuades que registra la corba ja prou pronunciada de la seva agonia. La humanitat prepara els òrgans de substitució dels organismes caducs. La intel·ligèn-

cia es desfoca i abandona lentament les fortaleses que s'enrunen i les forces latents del poder que va creant-se són les reserves que perd el vell poder que es liquida. És l'hora del tacte i de la intel·ligència, i en les hores dures que s'apropen cal que no ens abandoni el seu guiatge suprem, car tot el que sigui desesperació i violència inútil representa l'immediat desastre, i el valor moral i la fidelitat als grans principis són les armes adequades per a arribar a través d'aquesta tempesta formidable a la llar de promissió que serà la societat futura.

El manifest que hem llegit obre a la C. N. T. un nou període de vida. Avant per aquest camí, que la victòria no pot fallar.

R. Campalans, J. Xirau i E. Mira a la U. R. S. S.

El dimarts, d'aquesta setmana varen sortir cap a Rússia els companys Rafael Campalans, Joaquim Xirau i Emili Mira.

Especialment invitats pel Govern soviètic, prendran part en les deliberacions i estudis del Congrés Psicotècnic a inaugurar-se a la U. R. S. S.

Com a representants oficials de la U. S. C., expressaran les simpaties dels socialistes catalans envers el poble rus, en lluita per a crear la nova civilització.

Propaganda de la U. S. C.

Avui dissabte, a la nit, es celebraran a Molins de Rei i Sant Vicenç dels Horts, sengles actes de propaganda socialista organitzats per la U. S. C. d'acord amb l'Agrupació de Molins de Rei.

L'acte de Molins de Rei tindrà lloc a l'estatge de la Federació Obrera, i començarà a les nou del vespre. Hi prendran part els oradors Manuel Serra i Moret, Josep Xirau, Francesc Viladomat, Josep Duran i Guàrdia, Joan Fronjosà, Joan Comorera, Xavier Xaparro, Lluís Ardiaca i Felip Barjau.

L'acte de Sant Vicenç dels Horts començarà a la mateixa hora i hi prendran part els mateixos oradors.

Demà, diumenge, míting al Sindicat Agrícola Republicà de Santa Eulàlia de Ronsana. Oradors: Joan Comorera i Felip Barjau.

La crisi alemanya

Opinió del Professor Gide

En el número de juliol de la revista «L'Emancipation» (Nîmes), el professor Gide declara que la solidaritat internacional imposa a tots els països i particularment França, el seu principal creditor, el deure d'ajudar Alemanya. El professor Gide explica la crisi alemanya pel fet que Alemanya, havent-se refet massa ràpidament de les conseqüències de la guerra, ha volgut emprendre massa coses. S'ha entestat amb tothom i quan ha vingut la crisi, els seus creditors, tant els del país com els de l'estranger, s'han negat a obrir-li més crèdits. Això és un error. No hi ha cap motiu de pànic car la potència econòmica d'Alemanya no està pas a la mercé d'una crisi de crèdit.

«Evidentment—diu el professor Gide—sembla que no deixa d'haver una mica d'ironia en el fet de demanar al creditor, per salvar el seu diner, que augmenti el crèdit i el risc. Mes això és una operació corrent en matèria financiera. I França hauria de fer-la sense regatejar tant. Que França demani certes garanties, tals com la supressió de la construcció de cuirassats que costen 500 milions, ens sembla molt legítim, sobretot si França es compromet a suprimir per la seva banda la construcció dels que haurien de donar-li la rèplica. Però posar per condició la supressió de la unió duanera amb Àustria, això no té res a veure amb la qüestió. A un bon home que demani que se li deixin 100.000 francs, contestar-li que per aconseguir-los cal que trenqui amb la seva promesa, és una impertinència. Per altra banda, la qüestió de la legalitat d'aquest acord ha estat deixada, de comú acord,

GANDHI A LA TAULA RODONA

—Si són massa a menjar-se'l, no els en tocarà res.

(Segueix a la pàg. 4)

LA SETMANA POLITICA

El programa mínim de la U. S. C.

Inserirem en el pròxim número el programa mínim de la Unió Socialista de Catalunya. És un fet de màxima transcendència.

Ha arribat l'hora de concretar el pensament i el voler dels partits polítics. De concretar-los en punts orgànicament articulats i que es refereixin a la vida integral catalana i als problemes comuns que ens lliguen a la República espanyola. I aquest és el valor didàctic del programa mínim de la U. S. C.

Catalunya, a l'endemà de l'Estatut, ha de saber on va i on volen que vagi els òrgans polítics que sollicitin la seva confiança. I la U. S. C., donant exemple, diu a Catalunya que vol crear la civilització integral socialista (declaració de principis) i asseynala el camí evolutiu, constructiu a seguir (programa mínim).

Catalunya, a l'oposició permanent, s'enamora de les paraules que tot ho diuen i no diuen res. Podia aleshores donar-se el luxe de cridar i no crear, puix la tasca constructiva li era refusada. Catalunya, lliure amb l'Estatut, òrgan de govern, ha de passar de la política negativa a l'afirmativa, de l'adjectiva a la substantiva. Les paraules buides de realitat immediata, ja no serveixen. Truquen a la porta les normes de disciplina i responsabilitat plena, mental, moral, individual i col·lectiva, en l'execució de les idees. I la U. S. C., capdavantera, amarada d'esdevenidor, estructura, amb el programa mínim, les normes de disciplina i responsabilitat.

Catalunya ha viscut anys de violència estèril. Catalunya ha de viure segles de pacífica i fecunda constructivitat. La violència sistemàtica, degenera en professionalisme. La violència verbalista atura i malmet l'evolució. La violència grollera i sense esperit de continuïtat, enfosqueix intel·ligències, entorboleix sentiments, i fa d'un poble ric, treballador, progressiu, una plebs epilèptica. Contra la violència esquerra que hem sofert, no hem d'emprar la violència sorriduda del borbònic «quiero y mando». Guarirem la violència omplint d'idees els buits cerebrals del poble, elevat els sentiments purs i d'expressions impures, tancant prejudicis, atacant a fons els privilegis i les desigualtats. I la U. S. C., en diagnosticar el mal, dona el remei, puix en la U. S. C. els homes no segueixen els homes, sinó les idees, no es mouen per sentiments petits, sinó de total plenitud humana, no s'enlluernen amb la visió catastròfica d'un canvi absurd i miraculós, i creuen fermament que la Catalunya nova ha d'ésser la tasca de cada dia i de tots.

Voldríem que l'exemple de la U. S. C. fos comprès per tothom, i especialment per la burgesia anarco-sindicalista. Per la burgesia organitzada en partits polítics, enfront de la U. S. C. Car solament així s'ennoblirà la lluita, la humanitzarem.

No hi confiem gaire, tanmateix. Els homes que han viscut d'equívocs, jugant a la revolució, és molt difícil que canviïn ara de pell. Són homes que es saben perduts en el terreny de les idees clares. Són homes que res no tenen a dir si, treient-los de les abstraccions fàcils, de les estridents generalitzacions, els posem qüestions senzilles, concretes, de realització immediata.

Tant se val.

Nosaltres seguirem el nostre camí. I amb nosaltres marxarà Catalunya, assedegada de vida nova, de justícia posada a terra, de progrés i de conquestes que puguin ésser pesades i mesurades.

La vaga metal·lúrgica

Ja ha acabat la vaga metal·lúrgica. Quaranta mil llars proletàries han viscut quatre setmanes d'angoixa i, moltes d'elles, de fam. Quaranta mil llars proletàries viuran llargs mesos de penalitats per a cobrir el dèficit de la vaga.

Per què i amb quins resultats?

Posem objectivament les qüestions.

Els dirigents F. A. I. de la C. N. T., no els obrers metal·lúrgics, varen presentar a la Unió Industrial Metal·lúrgica unes bases demanant:

Reconeixement, sense reserves mentals, del Sindicat Unic de la Metallúrgia.

Reconeixement dels delegats i comitès de taller nomenats per les seccions del sindicat.

Edat mínima dels aprendents: 16 anys.

Dues hores de lleure diàries per als aprendents analfabets, amb l'obligació de passar-les a l'escola.

Salaris mínims diaris de 5, 7, 9, 11, 13, 15 pessetes per als aprendents de 1, 2, 3, 4, 5 i 6 anys.

Salaris mínims diaris de 3, 4 i 5 pessetes per als aprendents de 14, 15 i 16 anys.

Salaris mínims diaris de 12 i 13 pessetes per als peons vulgars i els peons especialitzats.

Salaris mínims de 8 i 10 pessetes, per a les dones de petita mecànica i de maquinària general.

Quatre mesos de vacances pagades a les dones prenyades, dos abans del part i dos després del part.

Remuneració suplementària de 0'10 pessetes per cada hora de treball, per la dona i per cada fill del treballador.

Setmana de 44 hores de treball, amb jornal de 48 hores.

Supressió absoluta de les primes i hores extres. I reglamentació onerosa, en cas d'ésser necessàries.

Proveïment de personal per la Borsa del Sindicat. No es podrà acomiadar ningú, per manca de treball, obligant-se el patró a pagar el 75 per cent dels jornals perduts per aquesta causa.

Una sola festa: el primer de maig. D'haver-n'hi altres, el patró les pagarà.

Quinze dies pagats de vacances anuals.

Higienització dels tallers.

Jornal setmanal íntegre als obrers accidentats, mentre duri el tractament, i jornal diari de 10 pessetes o un treball adequat a l'inutilitzat total o parcial.

Jubilació, a càrrec dels patrons, de 10 pessetes diàries, als obrers majors de 62 anys.

I algunes altres que ens deixem.

A les quatre setmanes de vaga, els dirigents F. A. I. de la C. N. T. acceptaren les següents bases:

No reconeixement del Sindicat.

Eliminació dels delegats i comitès de taller.

Llibertat absoluta dels patrons en la direcció, organització i administració dels tallers.

Salaris mínims diaris de 9, 10, 11, 12'50 pessetes per als peons vulgars, els peons especialitzats, oficials de segona i de primera categoria.

Salaris mínims diaris de 3, 4, 5 i 6'50 pessetes per als aprendents de 1, 2, 3 i 4 anys.

Edat mínima dels aprendents: 14 anys.

Salaris mínims diaris de 7 i 6 pessetes per a les dones oficials i mig oficials.

Salaris mínims diaris de 6 i 5 pessetes per a les oficials de primera i segona categoria.

Salaris mínims diaris de 4'50, 4, 3'50 i 2'50 pessetes per a les operàries ajudants i auxiliars majors de 20 anys, de 17 a 20 anys, de 15 a 17 anys i per a les aprendents menors de 15 anys.

Manteniment dels salaris vigents superiors a les escales mínimes convingudes.

Vigència de les condicions generals que regeixen en els tallers.

Resten totalment solucionats els conflictes parcials d'abans la vaga.

Aquestes bases regiran per sis mesos.

I res més.

De la prima familiar, ni una paraula.

De les vacances pagades, de l'escola per als aprendents, del salari i quatre mesos de vacances a les prenyades, de les 44 hores setmanals, de les primes, hores extres, del no acomiadament per manca de treball, del 75 per cent dels jornals perduts, de les festes, de la higiene, del jornal als accidentats i de la jubilació als majors de 62 anys, etc., etc., silenci de tomba.

Per no exigir, els dirigents F. A. I. de la C. N. T. no varen demanar l'admissió total dels vaguistes. Els patrons tenen mans lliures per a fer la tria que els plagui.

Conseqüències de la vaga:

Moralment, els obrers tornen al treball derrotats. Sindicalment, sense cap garantia d'estabilitat i justícia.

Materialment, perdent-hi diners. Molts obrers guanyaven salaris més alts que els establerts en les escales de salaris mínims: aquests ho han perdut tot. Dels altres, el que més hi guanya són 50 cèntims. Quan en gaudirà de l'augment? Un oficial de 12 pessetes ha perdut, en quatre setmanes de vaga, 300 pessetes, i per a recuperar-les amb els 50 cèntims d'augment, haurà de treballar 600 dies. Quasi dos anys!...

Fet i fet, l'augment de 50 cèntims l'oferiren els patrons abans de la vaga, en contestar a les bases del Sindicat.

Fet i fet, les bases de l'acord són la còpia textual de les contrabases presentades pels patrons abans de la vaga.

Es evident, doncs, que els dirigents F. A. I. de la C. N. T. han estat plenament desfets. És a dir, ells no: els obrers metal·lúrgics que en les assemblees parcials es refusaven d'anar a la vaga, i van assabentar-se, després, que la volgueren «por aclamación» en l'assemblea general.

Responsabilitat de la vaga? No tot han d'ésser responsabilitats polítiques. Les sindicals s'han de fer efectives. I ara és el moment, si els obrers metal·lúrgics catalans volen reivindicar-se davant llurs consciències.

Puntualitzem-ho, encara.

Els dirigents F. A. I. de la C. N. T., per a ofegar la veu dels metal·lúrgics que expressaren el propòsit d'analitzar les bases i l'oportunitat o no oportunitat de la vaga, varen treure el Crist gros de la gimnàstica revolucionària, varen excedir-se en llur peculiar llenguatge testicular, varen anticipar que la vaga era el començament de la revolució social, de la presa de les fàbriques, expressió i suma de la meravellosa «acció directa».

Esclatada la vaga, els dirigents F. A. I. de la C. N. T., a la setmana varen refer les bases, deixant en el cistell els punts «revolucionaris», varen anar pidolant ajut de porta en porta, de la Generalitat al Govern civil, per acabar signant el que volgueren els patrons, en el despatx del governador. Tota l'«acció directa» es reduí a truculències de *Solidaridad Obrera* i en comunicats menja burgesos. Com aquell portuguès del conte: «si em treus del pou, et perdono la vida!»

Vet ací, doncs, la veritat: els dirigents F. A. I. de la C. N. T. no fan la revolució ni guanyen vagues!

Si fossin homes dignes, no la caricatura del noble, abnegat i màrtir, si calia, tipus de l'anarquista català d'anys morts i que tots hem respectat, se n'anirien sols, aclaparats i avergonyits per la desfeta.

Però, com que no ho són, caldrà foragitar-los. I prompte, si es vol salvar del total naufragi la C. N. T.

Tenen la paraula els obrers catalans conscients i dignes!

Paraules d'ahir i actituds d'avui

Els ciutadans que segueixen el senyor Alejandro Lerroxx (no un sistema d'idees, ni la disciplina impersonal) han dit el pensament del «caudillo», tot suposant que és el d'ells.

La Constitució és «excesiva».

Ataca massa a fons els drets de la propietat.

Va massa lluny en la qüestió eclesiàstica, que no religiosa, com es sol dir erradament.

Estima el senyor Lerroxx que la propietat individual és sagrada, que les fonts del dret romà són intocables.

Entén el senyor Lerroxx que es podria acceptar una separació de l'Eglésia i l'Estat, però ben entesa, bona minyona, amb concordat i intercanvi d'inútils ambaixadors.

Entén el senyor Lerroxx que de cap manera s'han de dissoldre les ordes religioses, ni molt menys nacionalitzar llurs béns. Això, diu ell, seria «monstruoso». I com ho diu ell, ho repeteixen els petits súbdits i tota la colla de republicans de després del 14 d'abril que va recollint per tots els recons d'Espanya.

Ja han perdut la memòria?

¿No és aquest el senyor Lerroxx que, suara, deia als obrers de Barcelona que la propietat era un robatori?

¿No és aquest el senyor Lerroxx que, suara, aconsellava als obrers de Barcelona: «Tomad a saco los conventos y elevad a las monjas a la categoría de madres»?

Es clar: el Lerroxx d'avui és igual al Lerroxx d'ahir. No ha canviat. Ni canviarà. És l'home que juga amb les idees i els sentiments, per a fer lerroxxisme.

¿Quan s'alliberarà la República d'aquests «caudillos» segle troglodític?

JOAN COMORERA

Segons el *Sunday Express* (Londres) s'estan fabricant a Anglaterra bales per valor de quatre milions de pessetes per encàrrec del Govern espanyol.

Què hi ha d'això, Sr. Azafia?

Poden ésser pròspers els Estats Units?

L'economista Stuart Chase—company nostre de l'altra banda de l'Atlàntic—ens ha autoritzat gentilmente a publicar aquest estudi seu, publicat no fa guaire per *The Consumers' Co-operative Service*, de Nova York. El nostre company amb un bell estil del qual hem procurat conservar tota la vivesa de l'original, presenta aquella tan vantada prosperitat americana tal com en realitat és: una gran ficció daurada, que ha volgut amagar fins ara un estat de misèria que ha aombat per revelar-se brutalment, canviant en pocs mesos la faç d'una nació presentada com la «terra promesa» del capitalisme, i convertint-la en un terreny apropiat a les més vastes realitzacions socialistes.

Stuart Chase, massa poc conegut a casa nostra, porta a cap, des del «Labour Bureau», de Nova York, una exemplar obra d'apòstol de les idees socialistes i cooperatives, amb resultats cada dia més reconfortants.

Es autor de diverses obres, entre elles «Your Money's Worth» i «The Tragedy of Waste», en les quals Stuart Chase argumenta a favor del control de la indústria pels consumidors.

I

Amb crisis o sense, nosaltres som —es diu i es repeteix—la nació més pròspera de la terra. En els soterranis de la dipositarria que el Govern té a Wall Street hi ha un bilió de dòlars or, guardat per una companyia d'infants mariners i submergit en aigua corrent per tal que els túnels dels lladregots no puguin arribar-hi. El total de les pòlisses d'assegurança de vida esteses actualment passa de cent bilions; el total dels dipòsits d'estalvis en els bancs puja nou bilions i mig de dòlars. Hi ha 27 milions de famílies en el país i 25 milions d'automòbils. Dotze milions d'aparells de ràdio ens prenen una bona part del nostre son de cada nit.

Dos anys enrera ens pensàvem realment que érem la nació més pròspera del planeta. Mr. Coolidge i Mr. Hoover comptaven for, els Buicks i els aparells de ràdio en llurs emissions del *Thanksgiving Day*.

I ara gauditeu-nos. Pel cap baix, sis milions d'homes sense feina! Una disbaixa de milions per a les «Comissions de socors»! I el President, el Congrés i la Creu Vermella discutint sobre qui ha de repartir els sandvitxos, mentre milers defalleixen de gana!

Allò era prosperitat?

Cal que recordem que «prosperitat» significa una cosa per als banquers i comerciants i una altra per a vós i per a jo. Quan el paper corria vivament d'un banc a l'altre, quan els empleats s'empenyien damunt les taules enfilant xifres i xifres, quan el registre de borsa agafava cada tres per quatre una aguda indigestió per empassar-se massa de pressa les ordres—aleshores se'ns deia que érem comercialment pròspers. I ho érem. De 1922 a 1930 ha transcorregut el cinquè gran període de prosperitat comercial americana. Els altres foren:

1. 1825-1837, o sigui 12 anys.
2. 1849-1857, o sigui 8 anys.
3. 1879-1893, o sigui 14 anys.
4. 1898-1907, o sigui 9 anys.

Mes en cap d'aquests períodes precedents l'home corrent conegué l'opulència, ni la vostra ni la meva defini-

ció de prosperitat prengué una forma tangible. (Com sabem prou bé, prosperitat significa per a nosaltres que no hi hagi cap necessitat que valgui la pena d'ésser escrita). Deixeu-nos veure què passà en el període cinquè. L'ingrés de tot el poble ianqui era:

En 1922, al començament del període, de . . . 69 bilions.
En 1929, a la fi del període, de prop de . . . 90 bilions.

Un augment de 21 bilions. Però tinguem en compte que la població també augmentà durant aquest període.

Deixeu-nos comptar. En 1922, si l'ingrés nacional hagués estat dividit en parts iguals, cada home, dona i criatura hauria rebut 625 dòlars. En 1929, la quantitat resultant hauria estat de 750 dòlars. Un guany de 125 dòlars o del 20 per 100.

En altres paraules, on l'home mitjà tenia un *nickel* (1) en 1922, tenia sis cèntims en 1929. Això estava bé mentre durés, encara que no per entusiasmar-nos massa. Mes ara, després de dos anys de crisi i atur forçós, l'home mitjà veu com l'ingrés mitjà es va enfonsant cap al nivell de 1922.

Deturem-nos en 1929, quan ens pensàvem tocar el cel amb les mans. Si haguéssim dividit els 45 milions de persones que guanyaven un salari pels 90 bilions de l'ingrés nacional, el resultat hauria estat de 2.000 dòlars. Si tenim en compte que en la xifra dels 45 milions, hi ha incloses moltes dones, l'ingrés mitjà familiar seria encara més alt—posem-hi 8.000 dòlars. Amb això no es pot portar una vida gaire opulenta, però amb equilibris i estalvis una família pot viure.

(1) Moneda americana de 5 cèntims (N. d. T.)

Mes, ai, que això no és veritat

Aquestes xifres enclouen un terrible sarcasme. El sarcasme existia en 1922; continuava en 1929 i avui és més cruel que mai. El sarcasme és en això. El treballador mitjà i la família mitjana no existeixen més que en

un ull de la cara per veure'l fet. Per proves, experiments, tarifes de salaris, relacions de l'impost d'utilitats, podem saber d'una manera general el que les postals ens dirien. No hi hauria cap economista en el país que gosés dubtar que en les postals trobaríem quelcom de semblant a això:

CATEGORIA D'INGRESSOS	Nombre de persones	Ingrés total per categoria	Ingrés mitjà per persona
Sobre 5.000.000 Dòlars l'any.	10	89.000.000 Dòlars	8.900.000 Dòlars
De 1.000.000 a 5.000.000 . . .	273	497.000.000 »	1.800.000 »
De 100.000 a 1.000.000 . . .	10.784	2.222.000.000 »	206.000 »
De 10.000 a 100.000 . . .	332.789	7.298.000.000 »	22.000 »
De 5.000 a 10.000 . . .	543.509	3.759.000.000 »	6.900 »
Inferior a 5.000 . . .	3.235.000	8.708.000.000 »	2.700 »
Eximida d'impost	41.000.000	62.500.000.000 »	1.500 »
TOTAL APROXIMAT. . .	45.000.000	85.000.000.000 Dòlars	1.900 Dòlars

el paper. Només existim vós i els vostres amics, i jo i els meus amics i així per tota la nació, un ciutadà darrera l'altre. Viure decentment és per a mi una qüestió *individual* basada en el meu ingrés *específic*, de la mateixa manera que ho és per a vós que per a Mr. Ford i que per a Mr. Zero.

Feu-vos el càrrec que demanem a cada empleat ianqui—des del President Hoover a aquell ciutadà vestit de blanc que està netejant el carrer davant per davant de la finestra on jo escric—que ens envii una postal amb el salari que guanyà en 1929 junt amb el valor dels articles produïts a casa seva—tomàquets o aviram.

El total seria d'uns 90 bilions. Aquest cens dels ingressos no s'ha realitzat mai encara i jo avui donaria

Aquestes dades han estat extretes fidelment de la darrera relació publicada sobre l'impost d'utilitats—relativa a l'any 1927. (En 1929, l'ingrés total passà a 90 milions, mes en 1930 fou segurament menor). La profunda desigualtat en la distribució de la riquesa americana, no pot ésser il·lustrada millor. Heus ací deu individus al cap de la llista que reben plegats 89 milions de dòlars, un terme mig de prop de 10 milions de dòlars a l'any per cap! Heus ací 273 individus amb una renda anual mitjana de 1.800.000 dòlars. Prop de 350.000 individus reben 10.000 o més dòlars a l'any, emportant-se'n 10*bilions de l'ingrés total. D'aquesta manera, menys del 1 per 100 dels individus s'apropien el 12 per 100 de l'ingrés total.

STUART CHASE

L'ESCOLA I LA FAMÍLIA

I

Salvant raríssimes excepcions, sempre han estat d'una qualitat absoluta les relacions que han existit entre l'Escola i la Família.

Tant en les ciutats com en les rurals, l'obra escolar ha complert el seu comès entre la indiferència més glacial i la passivitat més esborronadora per part dels qui constitueixen els membres familiars.

Els qui com jo concebeixen—sobretot en les actuals circumstàncies en què l'Estat burgès és una roda imperfecte que no rutila al compàs del temps—que la Família hauria d'ésser, si no una prolongació de l'Escola, almenys un gran factor de col·laboració, ens irrita pregonament el sol fet de pensar en l'estat d'isolament en què es troba el mestre per a portar a terme la tasca feixuga de l'educació infantil.

És lamentable, és dolorós que per fer una cosa tan delicada com és l'educació dels fills, els pares negligixin tot llur interès, deixant al lliure albir del mestre la formació de l'home embrionari que—sempre parlem atenent al règim burgès que impera—mantes vegades ha d'ésser el suport de totes les contingències que fatalment plauen damunt la senectud dels progenitors llurs.

Amb això no és que vulgui recriminar la confiança que els pares dipositen en l'obra del mestre, no, si fos per això rai!

Jo crec que tots els mestres—encertadament o equivocada—obren a consciència en trobar-se davant d'aquesta floreta humana que tant de perfum exhala i que amb tanta plenitud abelleix i enriola la vida. El que passa és que la majoria dels pares lliuren llurs fills en mans dels mestres tan sols perquè deixin d'ésser una nosa a casa seva.

Jo no diré que a les ciutats, on aquesta flor exquisida que se'n diu civilitat té arrels més profundes en la consciència col·lectiva, els pares no es prenguin un determinat interès per tot el que tingui relació amb l'ensenyament i educació de llurs fills; però el que és a poble, en la societat rural, dissortadament tan mesquina, egoista i inculta, no solament és nula la col·laboració que pot proporcionar la Família en l'obra escolar, sinó que moltes vegades esdevé un destorb, un element negatiu.

Llevat d'aquestes Agrupacions de pares, poquíssimes, però, sorgides a la perifèria de Barcelona des de fa pocs anys, l'única intervenció que s'ha permès la Família dintre l'Escola, és la de bescantar, sense to ni so, coses que no pot capir ni entendre.

Vivim en una època, encara, que s'ignora la transcendental importància de l'Escola. Tot just s'ha escrotonat la capa esporàdica de la Societat que enclou. És una minoria molt reduïda la que té una visió clara del que representa i de tot ço que és capaç l'Escola, fer generacions actuals; s'i-

maginen l'Escola de la mateixa faisó com ells la conegueren en llur infantesa. Aquella Escola de concepció tan migrada en què només s'ensenyava a llegir i escriure, a comptar i a resar tan bajanament, sense raciocini, ni comparació; aquella Escola dogmàtica i casernària en què l'infant obeeia automàticament—de tot h' ha, però, encara, en la vinya del Senyor—: aquella Escola memorística, mecànica i llibresca; aquella Escola en què es matava la sagrada espontaneïtat i es coaccionava la llibertat del noi; aquella Escola, en fi, que era turment, suplici, i que de recordar-la ens esborrona i subleva, encara és la que concebeix molta gent i sustenten com a norma.

Per això hem sabut mantes voltes com un pare s'ha atrevit a actuar de crític i amb to de suficiència ha dit al seu fill: «Digues al teu mestre que en el meu temps tal cosa es feia d'aquesta manera i d'aquesta altra». O bé: «El teu mestre us fa perdre el temps amb aquestes futeses».

Qui més qui menys s'atreveix a dir la seva amb més o menys amplitud de tot ço que fa referent a l'Escola, dels procediments que els mestres solen emprar en llurs tasques i dels treballs que es realitzen a l'Escola. I el pitjor és que aquesta crítica sempre és exercida sense control de cap mena i per gent sense solvència i desconexada dels més elementals principis que constitueixen la base dels mètodes que es posen en pràctica. JOAN FORMENT

El capital, «Apatrida»

Hom acusa el proletariat d'ésser massa internacional, de no tenir sempre en compte els imperatius del propi país, de fer taula rasa del concepte de pàtria. L'acusació es desfà per ella mateixa. Quan l'Estat només representa les forces opressoras de la nació, és just que les consciències lliures cerquin la solidaritat de tots els oprimits. A altra idea no respon la crida de Marx: «Treballadors de tots els països, uniu-vos!». Però d'això a negar que hi hagi entre les masses un sentit pairal irreductible, hi ha realment un abim. Per internacional i internacionalitzant que sigui, l'obrer no pot ésser un «apatrida». Ni l'obrer, ni el treball. Car l'un i l'altre obeeixen a lleis biològiques i naturals condicionades per la sèrie de fets i de realitats que constitueixen la pàtria.

No podem dir el mateix, en canvi, del capital. Si l'obrer cerca i necessita la solidaritat internacional per la natural pruija de defensar-se i alliberar-se, el capital no l'ha de cercar perquè ja la té. En la dita aquella que el negoci no té entranyes, en pot correspondre una altra que digui que el capital no té pàtria. El capital és, per definició, «apatrida». La seva fàcil emigració ens ho confirma. El capital es desarrela més fàcilment que el treball, perquè no obeeix a les lleis biològiques i naturals que condicionen aquest darrer. L'acusació de desinteressar-se pels destins del país pot adreçar-se, doncs, amb més fonament als capitalistes que als obrers, car a fi de comptes, els primers només sostenen la idea de pàtria quan representen una fermaça d'impunitat, mentre que els altres la defensen sempre que garanteix i protegeix llur llibertat.

ULISSES

La «Casa de Catalunya» de Madrid

A remarcar, l'obra interessant que realitza la «Casa de Catalunya, fundada a Madrid encara no fa un any. Entitat liberal, s'ha proposat l'expansió de les coses de Catalunya i en aquests moments està creant un bon ambient a favor de l'Estatut.

L'èxit de les conferències donades a l'Ateneu madrileny pel nostre Campalans, Carles Pi i Sunyer, Carles Soldevila i M. Vidal i Guardiola, és la seva millor garantia.

Projectes: Biblioteca especialitzada en estudis sobre Catalunya, escrits en qualsevol idioma, al servei dels intel·lectuals i estudiosos. Creació d'una càtedra de Llengua i Literatura catalana a la Universitat Central, que sembla que ja funcionarà des del pròxim curs. Fundació d'una Escola Catalana. Exposició de la producció de la nostra terra. Foment del turisme, amb organització de viatges col·lectius i una exposició. Cicles de conferències.

(Continuació de la pàg. 1)

a la competència del Tribunal de La Haya. La conclusió del professor Gide és que «la qüestió dels capitals no és pas la més important. Si la crisi financiera d'Alemanya pot donar l'ocasió de realitzar aquesta col·laboració entre els dos països que d'ençà de tant de temps està a l'ordre del dia, cal aprofitar-la, car àdhuc des del punt de vista financer en podrien resultar economies molt superiors a les indemnitzacions sacrificades.»

SOCIALISME FONAMENTAL

Extracte de la conferència que el president de la Secció de Girona de la Unió Socialista de Catalunya, company Manuel Roset Sala, donà davant d'un públic atent i nombros a l'estatge social d'aquella entitat el dia 27 d'agost passat sobre el tema «Socialisme fonamental».

Com ja heu vist, hem fet ressaltar les dues corrents socialistes més conegudes: la utòpica i la marxista.

Nosaltres, però, estem situats en un pla vertaderament nostre. Aquest pla, o programa socialista, segurament està inspirat per la consciència del moment. No podem admetre el crèdit organitzat de Proudhon perquè sabem que així la propietat esdevindria eterna. La fórmula de Proudhon, al nostre entendre, s'estrellaria sempre contra la potència capitalista, que sense esforçar-se, impediria el desenvolupament total del crèdit organitzat. Tinguem en compte que avui el factor moneda és la força que movilitza la producció en general. Sense ella ens trobaríem sempre mancats de les primeres matèries i per tant es faria impossible la graduació i alhora el crèdit organitzat.

La teoria marxista, amb tot i ésser la que més bé s'adapta amb la realitat, i ens defineix el materialisme històric i per tant marca la dreuera més ampla i més curta per a l'abolició de les classes, no podem tampoc admetre-la íntegrament. Com a principi fonamental de la seva doctrina admetem la lluita de classes, però precisament, atenent-nos amb la seva doctrina científica diem com ell que la primera etapa de la revolució proletària està en la «conquesta del poder polític per la democràcia».

És el mateix esforç, doncs, el qui reconeix—encara que de pas—que el proletariat ha de fer la revolució democràticament, que equival a dir quan estigui capacitat, i per mitjà de l'evolució.

Nosaltres, els socialistes, oposem l'humanisme a tota violència i reconeixem que no és per mitjà del martell com es forgen els cervells humans, sinó que ha d'ésser la llum de la intel·ligència, puix el dia que les masses estiguin preparades tècnicament i tinguin consciència del seu veritable deure, aquell dia ja no hi valdran ni la demagogia ni les posicions de violència que pugui adoptar un sector qualsevol. Sols llavors, quan la persona estigui humanitzada, serà possible pensar en una transformació total de la societat.

Marx, que per sobre de tot posava els interessos del proletariat als sectarismes d'un partit qualsevol, per avançat que fos, és qui aconsella als comunistes — la fracció més activa i avançada dels partits obrers de cada país, segons ens diu ell mateix—que treballin per «la unió i l'entesa dels partits democràtics de tots els pobles».

En l'època en què es va redactar el «Manifest Comunista», la democràcia era una manifestació encara molt desconeguda, i això fou causa que el seu autor no donés gaire importància a les seves possibilitats i al seu valor combatiu.

Per tant, la democràcia és el principi fonamental del Socialisme, perquè ella representa el reconeixement més explícit del pensament humà, que és on descansa precisament el socialisme i ateses les múltiples concepcions que d'ell se'n desprenen en tots els ordres socials.

És per mitjà de la democràcia que el proletariat podrà arrancar poc a poc a la burgesia tot el capital, que podrà centralitzar tots els instruments de producció en les mans de l'Estat. Però mai per mai podem ésser partidaris d'una «violació despotica dels drets de propietat i dels reparts de producció burgesa» perquè compremem que el concepte de propietat avui ha canviat completament. Era en el segle XIX—època en què es va redactar el «Manifest Comunista»—que la propietat privada volia dir encara, monopoli absolut, esclavitut de masses immenses del privilegi patriarcal, però avui podem dir que està bastant racionalitzada i en mans dels productors.

Som partidaris i defensors de l'establiment d'una democràcia socialista amb intervenció directa dels individus i nuclis socials en el regiment de la col·lectivitat, considerant el socialisme com una afirmació de la voluntat envers un ordre social just.

En el principi marxista d'expropiació de la propietat immoble i confiscació de la renda territorial per part de l'Estat hi oposem, momentàniament, la socialització de la riquesa, sense renunciar mai, però, la necessitat possible en qualsevol moment, basada a aquesta en una realitat justa.

El nostre socialisme, doncs, tal com hem dit anteriorment, està inspirat en la consciència i en la visió del temps que vivim, i defuig de tota violència que signifiqui odi i lluita fratricida, que a res de bo porten i que en canvi les masses obreres sempre són les més perjudicades en vagues. Tinguem present que els extremismes, pel fet natural que tots coincideixen en un mateix punt, que és en el dogma absolut de les seves creences, no són res més que malalties de l'exacerbació mental i del derroisme desenfrenat. La reflexió i la responsabilitat de l'època han de tenir més valor que la paraula punyent pronunciada a voltes a despit del que dicta la mateixa consciència.

Inspirats pel sentiment que agermana totes les persones, creiem que el socialisme és l'única veritat realitzable i l'única camí fressat per a arribar a la consecució i forjament d'una societat vertaderament humana en la qual, esborrats tots els odis i desfets els antagonismes que allunyen uns homes dels altres, sense cap record de despit ni de venjança que pugui esmortir per un moment la pau de la col·lectivitat, es farà possible viure una vida fervent d'amor i d'igualtat.

Recordem que el Socialisme és l'únic ideal de superació infinita en el qual hi trobem esplendent realització tots els somnis, perquè en ell es reconeixen per damunt de tot les manifestacions de l'esperit, i perquè la seva ideologia és immensament ampla, immensament lluminosa, com fruit que és del sentiment històric, de la realitat de la vida humana, i que s'ha enlairat per damunt de tot en les lluites dels homes durant totes les èpoques...

MANUEL ROSET SALA

En els temps de les dictadures, als Ajuntaments, a les Diputacions, als Governos Civils, a les Capitaniaes Generals, es cometeren les més greus injustícies i les més indignants arbitriats. El poble no ho oblida! Volem, doncs, que es depurin les responsabilitats com més aviat millor.

HISTORIA

Anònim: *La fi del Comte d'Urgell*. A cura de Xavier de Salas Bosch. — Editorial Barcino. «Els nostres clàssics», volum 38. Barcelona, 1931.

Un llibre històric de gran interès, suava editat de nou amb la cura característica de l'Editorial Barcino. Obra escripta, es creu, entre 1486 i 1479—època de Joan II—i deguda a un autor burgès lleidatà el nom del qual s'ha perdut, ens presenta un tema tan suggestiu com és el regnat a Catalunya dels primers sobirans de la dinastia castellana, amb la vergonyosa guerra, empresonament i assassinat del comte d'Urgell.

Potser el llibre, evidentment d'història, no tingui la fidelitat que pretén en el seu proleg el copista del segle XVII Jaume Ramon Vila. L'autor de «La fi del Comte d'Urgell» agafa la història per a estudiar, apassionadament, les malvestats que portaren a Catalunya els castellans i l'estat deplorable de la societat catalana de llavors, que suportà mansament el fall del compromís de Casp, les injustícies, arbitriats i crueltats reials i la manera d'ésser tractat Jaume d'Aragó, segon Comte d'Urgell, qui encarnava la tradició i la democràcia catalanes. En l'obra, Catalunya hi surt tan mal parada, gairebé, com els mateixos reis castellans; es comprèn que aquells fets només poguessin ocórrer en una Catalunya sense dignitat. No es tracta, doncs, d'una crònica; tampoc no és ben bé, encara que hi estigui a prop, un pamflet, com pretén Xavier de Salas. «Gesta», en diu l'autor desconegut, i en realitat és una història comentada amb tònics elegiacs ben sovint i amb frases pamfletàries de tant en tant. La finalitat de l'obra és posar de relleu la crisi que sofria Catalunya, i l'autor ho aconsegueix, més que atenent-se als fets, descrivint amb vehemència.

«La fi del Comte d'Urgell» no és un model literari. L'esperit combatiu, apassionat que l'anima, li dona moments de ver dramatismes, que alternen amb passatges que no dubtem a qualificar de llords.

Molt notable la labor de Xavier de Salas Bosch.

Hem parlat diverses vegades de l'Editorial Barcino. No voldríem, no obstant, cloure aquestes notes sense dedicar-li uns mots des d'aquestes pàgines. La tasca de l'Editorial Barcino, francament cultural i científica, mereix gratitud dels catalans. Tots els llibres que llança al mercat són de valor extraordinari o de primera necessitat. La col·lecció «Els nostres clàssics» en parla amb la més gran eloqüència.

J. R. i T.

Unió Socialista de Catalunya

COMITE EXECUTIU

Sessió de 28 d'agost. — Assisteixen Barjau, Torres, Comorera i Capdevila. Falta, amb avís, Coloma.

Despatxats els assumptes de tràmit, el company Torres dona compte del seu viatge a Girona, acompanyant la comissió de propaganda, per a visitar la Secció d'aquella localitat a l'efecte de canviar impressions i posar-se d'acord per als propers actes a celebrar.

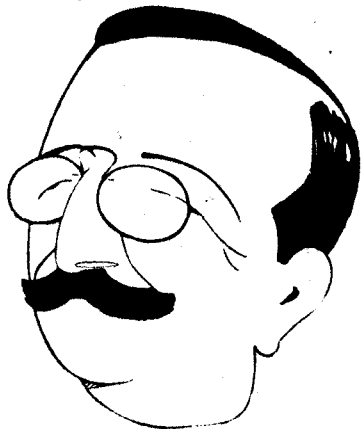
Es llegeix una carta del company Serra i Moret que es refereix a l'acord del C. E. pres en la reunió del 14, sobre l'assumpte de la carta signada pel company Gabriel Alomar i dirigida a la Generalitat, que tant ressò va fer a la premsa de Catalunya. Sobre aquest assumpte, el C. E. manté el criteri del primer dia sense perjudici de prendre una resolució definitiva així que hagi escoltat la representació parlamentària.

S'aproven bon nombre de demandes d'ingrés al partit.

Es constata amb satisfacció que a tots els districtes municipals de Barcelona, funcionen ja les Comissions organitzadores de les Seccions respectives, algunes de les quals quedaran constituïdes dintre pocs dies amb força garantides d'èxit.

S'aixecà la sessió.

Un gran català socialitzant: EL DOCTOR MARTÍ I JULIA

Domènec Martí i Julià és una de les figures més nobles del catalanisme; potser per això no se li han tributat tots els honors que es mereix, i fins ara no ens trobem en condicions de poder-ho fer. Entusiasta, auster, abnegat, heroic fins al sacrifici, va posar la seva vida sencera al servei de Catalunya i la seva honradesa immaculada li portà amargueses i dolors. Era l'anti-Lliga Regionalista i alguns homes del catalanisme burgès, amb les seves maquinacions, li precipitaren la mort. Els seus desenganys, però, no ho foren mai del catalanisme, sinó del caire dominant del catalanisme; Martí i Julià morí, el 20 de juny de 1917, abraçat a la bandera de l'honestetat i convençut que l'únic catalanisme era aquell al qual s'havia consagrat. El doctor Domènec Martí i Julià era un veritable apòstol de les llibertats de Catalunya; la seva figura només pot comparar-se a la d'aquest gran patriota que és Francesc Macià.

El catalanisme de Martí i Julià era liberal i obert. Ell, que pensava només en la llibertat de Catalunya, que era un *catalanista a ultrança*, que tota la seva ideologia s'emmotllava a l'esperit d'aquell article titulat Catalunya, Catalunya i Catalunya, afirmà que no hauria estat catalanista si el triomf del seu ideal representés el malestar per una classe social.

Era catalanista per sentiment i, un poc simplista, negava amb tota la seva bona fe que fos catalanisme el moviment que cercava la llibertat de Catalunya sense preocupar-se d'implantar la justícia, l'equitat i la igualtat. La seva Catalunya, ben a prop de la nostra, era la pàtria lliure perquè pogués «adaptar-se a l'actuar actual dels nuclis humans». Sentia al fons del seu gran cor les injustícies i no concebia la llibertat de Catalunya sense remeiar-les, de la mateixa manera que no hi veia solució possible sense ésser lliure Catalunya. El seu sentit patriòtic era tal que essent intransigent, perfectament separatista, exclamava que «no volem anar de pressa, perquè volem primer preparar-nos bé abans d'emprendre la lluita».

L'home que aspirava a aquesta Catalunya, que identificava amb el seu ideal inquebrantable la fi dels dolors humans, forçosament havia de voler la transformació de la societat. Ho manifesta contínuament en la seva labor periodística i en els seus parlaments, per bé que per ell el catalanisme—o nacionalisme, com deia, sense conèixer el veritable significat d'aquest mot—ho comprenia tot. Místic autèntic, fou la compassió, la llàstima, el que el conduí a la seva posició mental; podria, en aquest aspecte, fer-se un paral·lel amb Tolstoi.

Els seus articles, vehements i saturats de fe i raó, no massa perfeccionats, ens mostren la seva evolució cap al socialisme. Amb cultura política i sociològica escassa, Martí i Julià es revela un gran intuïtiu. D'aquesta ac-

titud de llàstima passa lentament—sovint amb contradiccions—a fonamentar-se, podríem dir a constituir-se.

El doctor Martí i Julià no arribà mai a ésser un socialista. Mort prematurament, no passà d'un socialitzant. Ell, però, els darrers anys de la seva vida, des de 1913, es complaïa a dir-se socialista i a afirmar que ho havia estat sempre. Aquell any escriví: «...el període que ara començarà serà caracteritzat per una major expansió social, i l'acció de propaganda tindrà per principal objecte realitzar la nacionalització dels estaments obrers, fonent aquestes dues accions socials redemptores que són el Nacionalisme i el Socialisme amb el fi d'assolir plenitud en el resultat».

El doctor Martí i Julià, doncs, no era catalanista perquè fos socialista. Es deia socialista perquè era catalanista i el seu exemplar amor a Catalunya no li permetia imaginar-se una pàtria organitzada injustament.

Com era el pseudo-socialisme de Martí i Julià, escampat en la seva obra periodística que hauria estat d'una densitat seriosa si hagués posseït una major documentació?

Volia els homes lliures «com a ciutadans de la nació natural» a fi d'incorporar-se al moviment mundial dels

transformadors de la humanitat, dels alliberadors de tots els homes. Però, ingènuament, creia poder esmenar el capitalisme, i mai no proclamà la seva abolicció, com tampoc, conseqüència del seu místic pacifisme, la lluita de classes, que potser no imaginava sinó en forma de violència; es redueix a acusar la burgesia dels vicis i tares de Catalunya—entengui's la societat en general—i a inquietar-se per la «brutal creixença del capitalisme». Pensava que les accions catalanistes «enclouen com aspiració inseparable les reivindicacions econòmiques i la redempció de la totalitat de la societat», «afirmacions francament socialistes»; les seves definicions del socialisme, que ens permetrien conèixer el seu concepte, es redueixen a dir-nos que és «llibertat, justícia i equitat, benestar moral i material» per a anar «cap a l'universalisme». Era, evidentment, antimilitarista i decidit amant de la pau. Veia en la vaga la gran arma proletària per a avançar camí. Es mostrà partidari de la supressió de l'Estat per la societat, emprant-se la unificació com a règim transitori. No és a la classe obrera únicament que s'ha de redimir, escrivia, sinó a totes les classes socials, a la humanitat sencera, i això per mitjà de la cultu-

ra, de l'educació. No cal dir que era evolucionista.

No obstant aquesta vaguetat, Martí i Julià, en la seva darrera època, propugna per la total renovació de la societat, fent de la personalitat humana un déu; concepte purament filosòfic del socialisme.

Aquesta és la ideologia del patriota pur que renegava de l'«exaltació patriòtera» i, així, s'acostà al socialisme; de l'home d'ideals nobles que fou president de la Joventut Federalista i de la Unió Catalanista; de l'antífesis de Prat de la Riba; del que concebia el catalanisme com un moviment social.

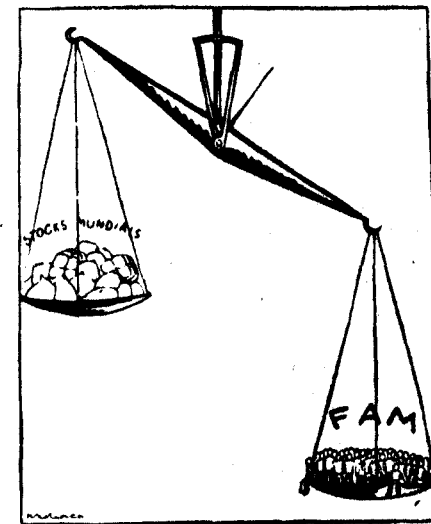
Si el doctor Martí i Julià visqués, no en dubtem gens, hauria ja passat de socialitzant a socialista i, ell que ja havia fundat una pretesa entitat socialista, es trobaria entre nosaltres. Avui, també, comprendria que el separatisme, ho havia ja previst, és perfectament compatible amb el federalisme—posició internacionalista—i ocuparia un lloc preferent en el moviment actual de la nostra terra.

J. ROURE I TORENT

Arts plàstiques

Les Edicions de «La Mà Trencada»

Fins ací les edicions de «La Mà trencada» no havien inclòs en llur col·lecció dels artistes catalans cap escultor o estatuari; hi havíem trobat nombrosos pintors—la llista dels quals es perllongarà segurament—un joier, dos moblistes, un tapisser, dos arquitectes, però l'estatuària n'era absent. Ja no ho podem dir ara, amb la publicació de la monografia dedicada a Joan Rebull, per Rafael Benet. Aquesta monografia, il·lustrada amb nombroses reproduccions de l'interessant escultor reusenc, és un exponent agudíssim del seu talent artístic, reconegut pels crítics de més finor i de més sensibilitat. A tall de conclusió, diu Rafael Benet al final del seu treball d'exègeta, justíssim com solen ésser els seus: «Tota l'obra robusta o refinada de Rebull és sempre continguda: la intensitat no s'esbrava fora el bloc, definint-se sovint, gairebé matemàticament dintre el mateix. La seva sensibilitat no és deliquescents; no embolcalla mai certs límits dels volums amb el modelatge. Però la seva, diem-ne, voluntat formal, és més pròxima a la subconsciència que al vici del raonament. Per això ací no hi ha el que per a fer-li entendre les possibilitats hom anomena «estil volgut» o estilització anomenada, perill que no han sabut evitar molts dels grans divos de l'escultura contemporània». AJAX

Sobreproducció?

EL REVOLUCIONARI

Als socialistes

*Hi havia una vegada un revolucionari
d'ofici fanaler,
que se'n va anar al pas revolucionari
amb els revolucionaris.*

*I va cridar: «Jo faig
la Revolució!»*

*I el bonet vermell revolucionari,
damunt l'orella esquerra,
esdevenia força perillós.*

*I els revolucionaris van passar
a través dels carrers
on tenia el costum
de netejar els fanals.*

*Per a treure'ls d'allí,
van arrencar els fanals
per a fer barricades
amb les llambordes del carrer.*

*Però aquell nostre revolucionari
va dir: «Sóc el lampista.
No feu malbé si us plau
aquests pobres fanals lluminosos.*

*— Si suprimim els llums
ja no hi veuran, els burgesos!
— Deixeu, si us plau, aquests fanals.
Si no, me'n vaig».*

*Els revolucionaris van esclafir a riure
i van trencar els fanals.
I llavors el lampista va fugir.
(Les llàgrimes li queien cara avall).*

*I va tancar-se a casa
per tal d'escriure un llibre:
«De com podríem fer la Revolució
sense aterrar els fanals».*

Eric Muesham
(Poeta obrer alemany)
1905

(Interpretació d'Emili Granier-Barrera)

COOPERATISME

Les cooperatives de crèdit per a l'edificació

Durant els dies 10 a 15 d'agost s'ha celebrat a Filadèlfia (Estats Units) el Congrés internacional de cooperatives de crèdit per a l'edificació. L'any 1931 assenyalava una data important en la història d'aquestes cooperatives, car les societats angleses celebren aquest any llur cent-cinquanta aniversari, i les societats americanes, llur centenari.

En efecte, en 8 de desembre de 1781 es creava a Deritend, un barri de Birmingham, la primera cooperativa anglesa de crèdit per a l'edificació. A fi de 1929 existien a Anglaterra 1.012 societats d'aquesta mena (de les quals 78 amb un actiu de més de mig milió de lliures esterlines), que agrupaven vora de 2 milions de socis. L'actiu total d'aquestes societats ascendia a 313 milions de lliures i els préstecs hipotecaris acordats durant 1929 arribaven a la xifra de 75 milions de lliures.

La primera cooperativa de crèdit per a l'edificació dels Estats Units fou creada el 7 de gener de 1890, per 87 habitants d'un barri de Filadèlfia. Avui dia hi ha als Estats Units 13.000 cooperatives d'aquesta classe, amb 12,5 milions de socis. Aquestes societats disposen de prop de 9 milers de dòlars. Les cooperatives de crèdit per a l'edificació dels Estats Units estan afiliades a la «United States League of local Building and Loan Associations». M. H. F. Cellarius, secretari-tresorer d'aquesta Associació, xifra en 8 milions el nombre de construccions familiars sobre les quals les cooperatives han acordat crèdits durant el segle de llur activitat. D'ençà 1925, el nombre de préstecs hipotecaris no baixa de mig milió cada any.

Cooperació i Socialisme

IV

Les causes fonamentals de l'adveniment de la cooperació no foren altres que la misèria a què la burgesia tenia sotmesa a la classe treballadora, a mitjans del segle divuitè.

A mesura que la cooperació feia via, obrint-se pas dintre els medis obrers, demostrava —i continua demostrant— a l'observador imparcial, el valor econòmic que reporta a tots els seus adherits. La cooperació es revelà com l'única escola econòmica amb què fóra possible a l'obrer enlairar-se moral i materialment, fins a límits aleshores mai somniats. Avui, perquè ella doni tot el seu fruit, manca només que els obrers vulguin donar-se compte que, en situar-se al marge de la cooperació, van contra llurs propis interessos, uns per desconeixement, altres per desconfiança i alguns perquè llur credo revolucionari no els permet copsar totes la importància de l'acció cooperativa.

A mesura que un hom s'endinsa en la idea de cooperació es dona compte que tota aquesta infinitat de problemes que es plantejen sota el nom de qüestions socials, troben una solució ben adequada, en uns potser més completa que en els altres, en la cooperació.

La cooperació és una acció d'ordre evolutiu, i a mesura que s'estudien les condicions que afavoreixen llur aparició i que cada dia augmenten en grau superlatiu, es veu que no foren ni són altres que totes les derivades de l'ordre capitalista.

A combatre el seu afany de lucre, a disputar-li l'hegemonia en els capços de la distribució, el crèdit i la producció s'apliquen les forces cada dia creixents de la Cooperació. Aquesta és l'acció social que hem d'emprar, car ens darà una força enorme per a poder transformar l'actual i caduca societat. En posar en evidència les immillorables condicions de la cooperació, queden encara més de relleu les males arts dels que viuen a costes del poble, com també les dels que sols volen portar-nos per viaranyos escabrosos.

Uns i altres procuren posar obstacles a la bona marxa i realització de la gran obra cooperativa que dins els nostres medis obrers podria fer-se. Cal que posem a contribució la nostra voluntat i procurar portar la convicció a l'esperit dels nostres amics, que la cooperació ha d'articular-se en un sentit genuïnament socialista. Cal convenir, però,

ELS COMUNISTES I LES COOPERATIVES

Ens assabentem que els comunistes del B. O. C. han acordat ingressar a les cooperatives existents a Catalunya. Ho celebrem, a mitges. Els comunistes són persones de carn i ossos com nosaltres que necessiten beure i menjar per poder exercir llur política i per tant fan molt bé d'aprofitar els avantatges que les cooperatives els poden dar. Per altra banda, les cooperatives de consum són els instruments de lluita econòmica dels consumidors i d'acord amb llurs principis, han de tenir la porta oberta a tothom, car treballen per l'interès de tots. Per tot això, no podem estar d'alegrar-nos que uns consumidors —per desgràcia, no gaires— s'adonin de llur obligació i contribueixin a enfortir l'organització cooperativa.

Ara bé; es dona el cas que els nostres companys comunistes, com en tantes altres coses, tenen un singular concepte de la cooperació: ells no s'accontenten amb formar en els regles d'una societat cooperativa i anar-hi a comprar pa i cigrons cada dia, ni estan d'acord amb la seva acció «reformista». Ells volen anar més enllà. Pretenen «infondre una nova vida en aquest cos somort que són avui les nostres cooperatives i transformar-les en instruments de lluita revolucio-

nària en vistes a l'emancipació del proletariat». O més clarament, apoderar-se de la direcció de les cooperatives que puguin, convertir-les en reductes de llur política, barrotar-se llurs cabals i conduir-les a la fallida. Aquesta és la trajectòria que han seguit totes les cooperatives d'Europa que han caigut a les mans dels comunistes i aquesta seria la sort de les nostres cooperatives si els nostres comunistes —per sort, no gaires— aconseguïen fer-se-les seves. Car cal tenir en compte que els comunistes, per més que ells pensin el contrari, no entenen res de cooperació. Llur ideologia de bastiaix els priva de copsar la fina complexitat de la idea cooperativa i llur maneres barroeres fan malbé tot el que cau entre llurs mans. És per això que en tenir coneixement de la decisió que prengueren, no hem pogut menys d'esverar-nos davant les conseqüències que se'n poden derivar per a les nostres societats, la majoria d'elles gens preparades per a resistir una escomesa d'aquesta mena.

Potser no es tan fiero aquest león... Per sí o per no, bé faran els nostres cooperadors de preparar-se per a la pedregada que s'atausa.

LL. A.

JA SABEU...

Que pel juny passat, mentre a Barcelona l'índex del cost de la vida era de 198,6, a Londres no passava de 145?

Que per cada pesseta de gènere que comprem a Espanya paguem 26 cèntims i mig d'impostos?

Que aquesta proporció entre el preu de venda dels gèneres i els impostos inclosos, és només del 8 per cent a Anglaterra?

Que a Anglaterra els socis de les cooperatives de consum representen el 14 per cent de la població mentre que a Espanya no arriben pràcticament a l'1 per cent?

Que Espanya és un país proteccionista i Anglaterra un país lliurecanvista?

Bibliografia

La *Revue de la Coopération Internationale*.—El número d'agost d'aquesta revista conté un estudi del Professor Charles Gide on s'examina des del punt de vista dels esdeveniments precedents, les proposicions relatives a la creació d'una Unió duanera entre Austria i Alemanya que seran sotmeses a la present reunió del Consell de la Societat de Nacions. El Professor Gide veu en aquestes proposicions el primer pas vers la realització de la Unió duanera europea, de la qual d'ençà tant de temps s'ha reconegut la necessitat, i expressa el desig que d'altres països acceptin l'ofertament de formar part de la Unió per tal que aquesta resulti una veritable associació cooperativa. La Revista publica així mateix una exposició del Dr. William Grotkopp, de Berlín, sobre l'organització de l'important trust de sabó i margarina «Unilever» i de la seva influència sobre els diversos mercats; el text íntegre de la lliçó donada pel Dr. Bernhard Jaeggi, doctor honoris causa de la Universitat de Basilea, sobre «L'ideal Cooperatiu», a l'Escola Cooperativa Internacional de Preidorf 1931; informacions sobre el progrés de la cooperació en diversos països, notes femenines, etc.

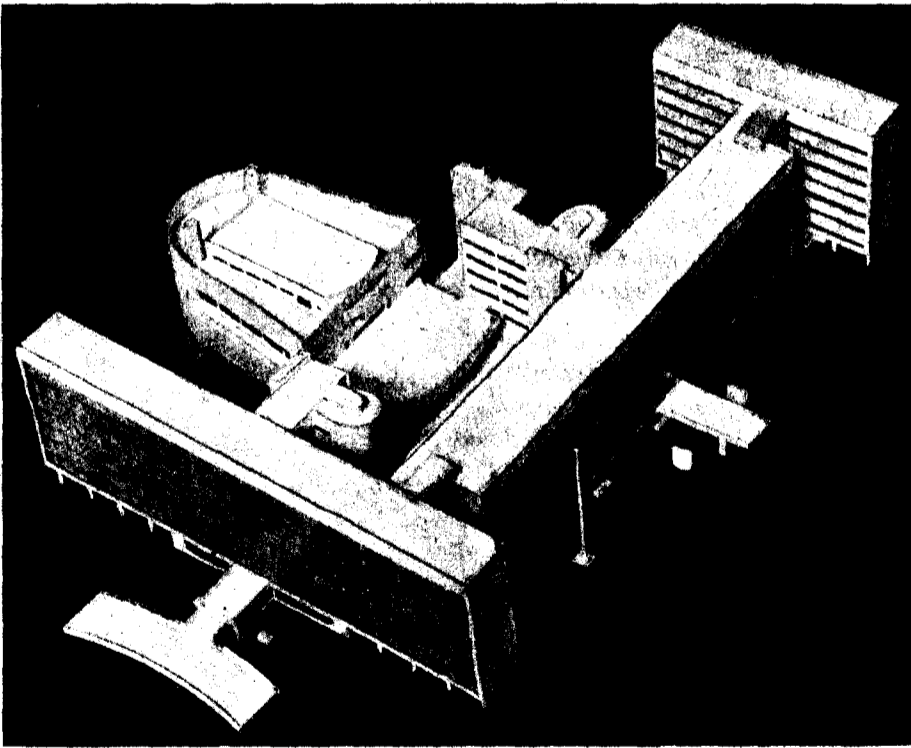
el «Centrosius» exigeixen la creació d'empreses Cooperatives majoristes sobre els articles següents: a) vestits; b) cautxú, calçats i articles de pell; c) confeccions i goristeria; d) articles de llana i cotó; e) papereria; f) terrissa; g) quincalla i eines de tall; h) productes de la indústria artesanal; i) queviures; j) llegums i fruites, i k) productes làctics. En totes les repúbliques, districtes autònoms i regions de la Unió Soviètica s'organitzaran empreses detallistes per als mateixos articles. Les empreses detallistes tindran, a més, seccions per a la venda de mobiliari, carn i aviram, bombons i dolços i aliments per a infants.

El Consell del «Centrosius» nomenarà els directors de les empreses majoristes i els consells de les Unions Cooperatives de república i de districte designaran els gerents de les empreses de detall.

La pràctica del racionament, diu el decret, serà abolida pel que fa als productes industrials, com també s'abolirà la pràctica que consisteix a assegurar-se un mínimum de proveïment per una certa part de la població. Com sigui que la major part del comerç de detall del país passa per les mans de les cooperatives, la participació governamental serà limitada al 80 per 100 de la totalitat de les transaccions urbanes.

Per la tardor vinent, el «Centrosius» haurà d'obrir un mínimum de 200 establiments de detall a Moscú, de 150 a Leningrad i en la conca del Don, de 100 a Karkof, Kief, Rostof, Ninji-Novgorod, Ivano-Voznessensk, Tifis, Stalingrad, Sverdlovsk, Odessa i Taschkent, i de 80 en un cert nombre de ciutats i centres industrials menys importants.

Reorganització del moviment cooperatiu de consum a la U. R. S. S.

Maqueta del nou edifici del «Centrosius» (Unió Central Cooperativa) a Moscú, obra de Le Corbusier i P. Jeanneret

Un recent decret, expedit sota la signatura de V. Molotof, President del Consell de Comissaris del Poble, d'I. Staliu, Secretari

que si la cooperació és una força iniciada per obrers oprimits per la burgesia, hem d'alçar-la per damunt de totes les concepcions partidistes.

Aquesta és la voluntat que ha de predominar: aquesta és la convicció que hem de tenir, aquest ha d'ésser el valor del judici que hem de mantenir.

B. FARRÉ

general del Comitè Director del partit comunista i d'I. Zelenski, President del directori del «Centrosius» (Unió Central de Cooperatives de Consum de la U. R. S. S.), fixa, en set articles, l'organització futura del moviment cooperatiu de consum en la Rússia Soviètica.

El decret, que comença per deplorar la burocràcia i la lentitud de les organitzacions de consum en la Unió Soviètica, declara que, a fi de remeiar aquests defectes i construir una nova base per al moviment de consum sencer, al Consell de Comissaris del Poble, el Comitè Executiu del partit comunista i

Informacions socials i econòmiques

La mà d'obra fabril japonesa

Segons un informe del Departament de Comerç i de la Indústria del Japó, les fàbriques on treballen almenys 5 persones, tenien a fi de 1929 un personal de 1.825.022 obrers, registrant una disminució de 111.227 en comparació a 1928.

Les indústries es classifiquen així:

Empreses		
Indústries	Quantitat	%
Tèxtil	19.706	92'9
Metallúrgia	3.782	6'8
Construcció mecànica	5.296	8'8
Porcellana	3.253	5'4
Productes químics	3.199	5'3
Fusta	4.780	7'9
Gràfics	2.586	4'4
Alimentació	11.804	19'0
Gas i electricitat	457	0'8
Diversos	4.984	8'8
Totals	59.887	100

A cadascuna de les indústries corresponen les següents quantitats de treballadors:

Treballadors		
Indústries	Quantitat	%
Tèxtil	997.690	54'7
Metallúrgia	90.939	5'0
Construcció mecànica	190.154	10'4
Porcellana	70.117	3'8
Productes químics	122.250	6'7
Fusta	58.996	3'2
Gràfics	52.015	2'9
Alimentació	142.998	7'8
Gas i electricitat	8.088	0'5
Diversos	91.825	5'0
Totals	1.825.022	100

Classificació dels treballadors per sexes:

Homes 855.187 46'9 %

Dones 969.823 53'1 %

Totals 1.825.022 100

Classificació dels treballadors per edats:

Menys de 16 anys 226.294 12'4 %

De 16 a 50 anys 1.559.899 85'5 %

Més de 50 anys 38.829 2'1 %

La indústria que ocupa més adolescents és la tèxtil (190.000). El 45 per cent de la mà d'obra pertany a fàbriques on treballen més de 200 obrers. La producció total de 1929 fou de 7.716.000.000 iens, 511.000.000 més que en 1928, no obstant haver disminuït la mà d'obra en 111.000 homes.

Valors de producció de les diferents indústries:

Indústries	Valor iens	%
Tèxtil	2.997.824.898	38'8
Metallúrgia	689.505.987	8'9
Construcció mecànica	682.161.819	8'8
Porcellana	219.801.197	2'9
Indústria química	1.077.608.738	14'0
Fusta	194.389.444	2'5
Gràfica	182.954.877	2'4
Alimentació	1.124.208.868	14'6
Diversos	246.740.382	3'2
Intermediaris diversos	301.583.544	3'9

Occidentalització de l'Índia

Durant el primer trimestre de 1931 hi ha hagut a l'Índia britànica 52 conflictes compromentent 103.507 persones i causant una pèrdua de 731.223 jornades de treball.

La indústria del iute ha sofert 16 conflictes.

Els conflictes han tingut per causa, en 18 casos, una qüestió de salaris, en 16 casos una qüestió de duració del treball o de vacances. Els treballadors guanyaren total o parcialment, 15 conflictes.

Els treballs de les dones i l'atur forçós

El Congrés anual del Partit socialista alemany, reunit a Leipzig, del 2 a 8 juny 1931, va aprovar la següent resolució:

«Confirma el principi del dret igual de les

dones, solteres o casades, al treball assalariat. Declara que l'atur forçós no és degut al treball de les dones, sinó al sistema capitalista. D'acord amb els sindicats, reconeix que l'obrer que es troba en la posició econòmica més feble ha d'ésser mantingut en el seu lloc en cas d'acomiadament, però entenent que no és del tot segur que les dones, sense excloure les casades, estiguin en una situació econòmica més forta que els obrers. En fi, s'oposa a què es sembri el desacord en les fileres dels obrers organitzats, on la dona gaudeix d'una plena igualtat de dret, excloent les dones del mercat del treball.

Treball de les dones a la U. R. S. S.

El govern soviètic s'esforça per augmentar la proporció de les dones treballant a les indústries, el comerç i l'agricultura i per intensificar la qualificació professional de la mà d'obra femenina.

Des de primer gener 1926 a primer gener 1930, el nombre de treballadores s'eleva de 643.628 a 881.132. El percentatge de 28'4 no es modifica sensiblement.

En les indústries lleugeres el percentatge és molt més elevat: 67'4 en la indústria de lli, 53'7 en la del vestit, 57 en certes seccions de la indústria química (cautxú, mixtos). Però en la indústria feixuga el percentatge és baix: 12'4 en la indústria del fusta i 10'5 en la del carbó.

Les crides del comissariat del treball i del

Consell central dels sindicats professionals, per tal d'augmentar la mà d'obra femenina en la indústria feixuga i del transport, no han donat resultat.

El treball exclusiu de les dones en les indústries tèxtil, química, electrotècnica, del tit percentatge de 5 a 12 tendeix encara a disminuir.

vestit, en el comerç i oficines, és un desideratium del govern soviètic.

Es preveu que en l'any 1931 el nombre de dones treballant en les diferents branques de l'economia nacional augmentarà prop de 1.500.000, 200 a 250.000 en la construcció, 500 a 600.000 en les altres branques industrials, 100.000 en els transports, 100 a 120.000 en el comerç i més de 400.000 en l'agricultura.

Fins ara, les dones han treballat en feines que no exigeixen una qualificació especial. El percentatge de dones no s'ha elevat sinó a 1'7 entre els treballadors altament qualificats, i a 7'9 entre els de qualificació mitjana. No obstant, es té per segur que, en condicions idèntiques, les dones produeixen més i millor que els homes, que elles canvien menys d'empleu i que prenen una part més activa i entusiasta en l'emulació socialista.

Considera el Comissariat del treball que, donant a les dones una instrucció professional més profunda es podia utilitzar millor i fer efectiu llur dret, avui gairebé teòric, a ascendir als llocs superiors. Per consegüent, serà augmentat el percentatge de do-

nes admeses a les escoles professionals i curs d'aprenentatge. En les escoles de fàbrica, la proporció d'alumnes femenins, que era de 31'1 per cent el primer gener de 1930, serà de 47'4 aquest any.

En l'agricultura es creu que la creixent mecanització del treball i sobretot la utilització dels tractors permetrà a les dones fer treballs fins ara reservats als homes. Els plans d'utilització de la mà d'obra conclosos per les kolkozes han de tenir aquesta finalitat: reemplaçar els homes per dones all on sigui possible, a fi d'alliberar homes per a la indústria.

¿On para aquella famosa teoria dels salaris alts?

Segons el *News Chronicle*, han estat reduïts considerablement els salaris dels obrers i empleats de la fàbrica de tractors Ford, de Cork (Irlanda), considerada com la més gran del món. En aquesta mesura es troben afectades totes les categories d'obrers.

Un any enrera aquesta fàbrica donava treball a 7.000 obrers i exportava cent tractors cada dia; avui només hi treballen 700 obrers i fa un mes que no ha exportat ni un sol tractor.

«Decididament, els temps són de crisi», deu pensar Henry Ford.

victòria no pot raiar.

COMARCALS

DE CELRA

En la visita feta a uns amics d'aquesta població per parlar de com està el socialisme entre els companys obrers, ens expliquen el que per diferents conductes se'ns havia dit ja altres vegades.

El caciquisme del senyor Paganos no permet que es respirin altres aires que els que a ell li convé, i això ho ha demostrat més després de les passades eleccions pels càrrecs de justícia municipal i de diputats que triomfaren les candidatures patrocinades per el novell Centre Republicà Federal Socialista, prenent represàlies contra els obrers que treballant a casa seva eren socis de l'esmentat Centre, acomiadant-ne catorze i veient-se obligats a donar-se de baixa o del contrari els esperava també l'acomiadament una trentena d'obrers pares de família que per poder atendre les seves primeres necessitats no els tocà de moment altre remei que deixar als seus companys del dit Centre.

En la majoria d'aquestes petites poblacions on els senyors que feien de cacics en temps ja passat de la monarquia, veiem com encara continuen en moltes d'elles els mateixos senyors que ara es diuen republicans per tal que no se'ls prengui el «mando» de la població posant en joc tot el que a ells els ha convingut, com els jutges i municipis, fent d'alcalde el que és gran fabricant, ric propietari, amo de terres i de cases, per així fer el repartiment perquè paguin fort els petits i ells puguin fer-se considerar com uns miserables que no tenen cases ni entranyes, mentres paguin els altres i també permetre's el luxe que faci d'alcalde el noi encara que de fet continuï essent-ho el papa i que el varren fer junt amb la colla de rastres que s'acosten sempre a l'amo i senyor per inhumà que aquest sigui, per aquell famós article que em diem el 29 i que per tots els mitjans hem de procurar que això no continuï essent, fent prevaler la raó per damunt de tot i que caiguin, costi el que costi, aquests senyors que es creuen omnipotents.

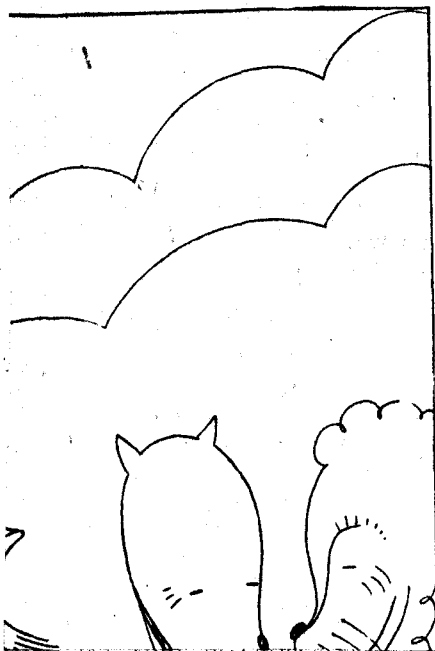
R. Campalans, J. Xirau i E. Mira a la U. R. S. S.

El dimarts, d'aquesta setmana varen sortir cap a Rússia els companys Rafael Campalans, Joaquim Xirau i Emili Mira.

Especialment invitats pel Govern soviètic, prendran part en les deliberacions i estudis del Congrés Psicotècnic a inaugurar-se a la U. R. S. S.

Com a representants oficials de la U. S. C., expressaran les simpaties dels socialistes catalans envers el poble rus, en lluita per a crear la nova civilització.

CAULA RODONA

hores que estableix la llei espanyola i no si pertanyen a un sindicat o altre que sols ell i els altres burgesos són els que ens obliguen a sindicarnos per fer prevaler els nostres drets tant temps escarnits, perquè ells voluntàriament no volen donar-nos el que és de justícia.

MODEST ROS

ANT FETS

que no reportant cap benefici a Catalunya s'han enriquit amb ella. Dos actes, però, succeïren durant la primera dècada del segle actual que exaltaren el sentiment de la massa retractant-la de l'anorreament parcial: l'assalt a dos periòdics catalans portat a cap per elements militars, i la redacció de la llei de jurisdiccions. Aquests fets popularitzaren el sentiment català, cristallitzant en la solidaritat catalana.

Amb tot és gairebé impossible formar un conjunt amb elements reaccionaris ja que la finalitat perseguida per tals elements és antípoda a les reivindicacions democràtiques. Essent així, doncs, no és gens estrany que davant la tàctica dels conservadors propugnats perquè la revolució es fes des de dalt (?) l'escissió no es féu esperar. Més endavant es produí la ruptura; i va recaure el poble altra vegada en un marasme.

Quins motius l'indueïren a prendre aquest determini? Pots ser és que amb subtilesa intuïtiva copsava tota la misèria del període comprès des de l'any 1714; quan els potentats que amb llurs privilegis haurien pogut oposar resistència al jou del tirà s'inhibien de tot fins de parlar la llengua vernàcula; es traslladaven a Madrid per poder afalagar de més a prop les concupiscències del Borbó, i preparar-li viatges apoteòsics vergonyants. És segur que aquest motiu influïa en el poble eminentment antioportunist.

Després, vingueren els anys 1917—Assemblea de parlamentaris—i 1919, dos moviments més que fracassaren per la traïció dels vidents, fins que cansats de vexacions va aparèixer un 12 d'abril portat per elements que com Macià creïen en el poble. I la victòria fou esclatant. Perquè mai cap poble s'ha separat dels que creïen en ell. I si alguna cosa s'ha d'aconseguir tant en el present com en el futur, ha d'ésser comptant amb la massa, perquè és evident que quan es va amb el cor a la mà és més fàcil entendre's amb un poble que amb un home.

RAMON COSO

Miracles d'iconoclasia

Un amic meu, militant actiu del sindicalisme, anarco-sindicalista fins al moll de l'os, m'ha estirat fortament l'orella després de llegir el meu darrer article a JUSTÍCIA SOCIAL. Aquesta estirada—amistosa, car el company és força entenimentat—es pot traduir en els següents conceptes:

La teva idea d'un sindicalisme educador, forjador de les disciplines tècniques que podrien convertir-lo en instrument de producció de la riquesa a base del profit col·lectiu, és utòpica. Encara que reconeguis la lluita reivindicativa, si hem d'esperar que la massa estigui prou capacitada per alliberar-se del capitalisme, esperarem eternament. Si, per contra, ataquem al capital sense treva i amb la nostra acció revolucionària l'enderroquem, podrem, sobre les seves ruïnes, organitzar la societat comunista lliibertària.

La meua resposta fou, poc més o menys, aquesta:

Si la societat ideal pogués venir tan planerament, sense etapes, sense nous estadis provisoris d'organització social, quedaria desmentida la llei universal de l'evolució. Hi quedaria també la teoria universalment admesa del perfeccionament tècnic de les coses. Tu i jo, amic, dintre la nostra caps craniana imaginem i desenvolupem meravellósament un concepte, una idea; però quan provem d'estructurar-los en una conversació quedem curts. Tan bé que ho veiem en la nostra ment i tan malament que ho veuen els que ens escolten! Per què? Per no posseir la ciència del llenguatge, per insuficiència d'exercicis oratoris. La idea—teoria—necessita per a exterioritzar-se i tenir vida, la tècnica del llenguatge-pràctica.

Tots els constructors topen amb els mateixos obstacles, car els materials de construcció no tenen la elasticitat del pensament. L'orador, el poeta, el pintor, l'escultor, l'arquitecte, bastaven peces oratòries, ruïnes, imatges, figures, edificis, després d'un estudi previ, d'exercicis pacients, d'assaigs metòdics, de rectificacions múltiples. Quan assoleixen l'obra mestra—si hi arriben—han gastat molta saliva, molt paper, moltes teles i pinzells, molts guixos, ceres i burins, molts llapis, plomes, compassos i regles. El fenomen, el prodigi, l'artista espontani és l'excepció que confirma la regla.

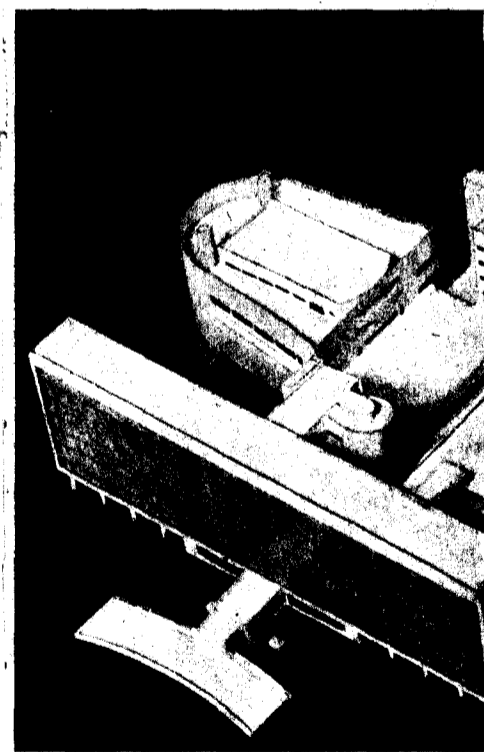
¿Dius, amic, que no hi ha comparació possible entre una construcció i l'altra? Potser tens raó, car és infinitament més difícil l'obra social que l'obra d'art. Al fi i al cap els artistes, els tècnics que suava esmentava, se serveixen per a llurs realitzacions de materials perfectament dúctils i controlables. La forma definitiva de l'obra a fer depèn exclusivament de l'artista, ço que simplifica les coses. Per això hi ha sempre més facilitat d'execució i més perfecció en l'obra d'art que en l'obra social. Ultra aquesta comoditat executòria veuràs com a aquests forjadors no els hi manca el model, moltes vegades vivent, que guiarà llur treball. És a dir, que l'obra mestra la tenen sovint davant seu. Llurs gestes es limiten a

reproduir-li, naturalment, l'alè del geni que la farà sublim.

Doncs ara diga'm: Si un individu necessita, per a la realització d'una obra com les esmentades, tantes dades i coneixements, tanta tècnica i tanta paciència, ultra l'art difícil de la rectificació; ¿què no li caldrà a aquest conjunt heterogeni, amb mil cervells i mil voluntats distintes, que anomenem la col·lectivitat? ¿Com vols que el sindicalisme sol, encara que l'injectis d'anarquisme, porti a cap aquesta obra mestra de fer-nos a tots feliços? ¿Avui que, més que mai, depenem els uns dels altres, estem lligats estretament, per les necessitats econòmiques, a altres pobles, a tots els pobles; avui que podem veure com un desgavell econòmic d'Alemanya, d'Anglaterra, dels Estats Units, repercuteix desastrosament en la nostra economia; avui et deixes dir que amb el sindicalisme anàrquic i amb una revolució que aquest promoguéssim tindries el benestar? ¿Quan veiem pobles immensos com la Xina i la Índia que encara en són l'estadi medieval, dotzenes de pobles vint vegades més extensos que Espanya que encara no arriben al nivell dels països més endar-

s'accontenten amb formar en els rengles d'una societat cooperativa i anarhi a comprar pa i cigrons cada dia, ni estan d'acord amb la seva acció «reformista». Ells volen anar més enllà. Pretenen «infondre una nova vida en aquest cos somort que són avui les nostres cooperatives i transformar-les en instruments de lluita revolucio-

Reorganització de peratiu de consum

Maqueta del nou edifici del «Centrosufus» obra de Le Corbusier

Un recent decret, expedit sota la signatura de V. Molotov, President del Consell de Comissaris del Poble d'U. S. S. R.

rerits d'Europa, vols que lluitem amb la idea fixa d'instaurar el comunisme llibertari? ¿O és que creus de debò—suprema infantil follia—que el món en pes es pot alçar alhora mogut per un sol i mateix ideal?

Potser el malentès que patiu els anarco-sindicalistes de bona fe té la seva explicació en la vostra ignorància de la geografia, sobretot de la geografia política. Llegiu-ne, documenteu-vos, estudeieu aquesta ciència tan delectable i tan útil a l'home modern. Després, car amic, encara que no renequis et teu anarquisme, diràs al-

menys com aquell àcrata rus, Pere Kropotkine:

«Els anarquistes estem convençuts que no obtindrem el nostre règim socialista o comunista d'un sol cop amb una sola revolució. I creiem que per a passar del capitalisme al comunisme es necessitarà, no una revolució, sinó moltes, per la qual cosa tractem de preparar-les abans en els esperits, en les intel·ligències, i després en els fets, en la vida.» (1)

CARLES CARQUÉS

(1) Del periòdic rus Golos Truda, de Buenos Aires, el 7 de juliol de 1923, n.º 162.

LA VAGA METAL·LURGICA

L'eterna cançó.

L'any 1910, durant la vaga dels metallúrgics, essent amb el company Minguet de la Comissió de premsa, em recorda que una de les coses que ens violentava més haver de contestar era l'argument decisiu que els patrons ja llavors presentaven per demostrar la impossibilitat en què es trobaven per a cedir-nos l'augment de sou que formava part de les nostres comandes: el tabú de la concurrència estrangera.

Els pobres patrons metallúrgics ens deien: ¿Que no ho veieu que els alemanys, els anglesos i els francesos ens posen les màquines a casa del client molt més baixes de preu que nosaltres? ¿Que no compreneu si això és així que per molt patriota que un patró sigui, com que abans que enfortir la pàtria són els seus interessos, no té més remei que adquirir a fora allò que aquí no podem fer al preu convenient? ¿Com voleu, doncs, que us donem més diners? Heu d'entendre que això fóra la ruïna de la indústria i tots vosaltres en patiríeu.

Amb el nostre mal caràcter ingenu nosaltres els contestàrem: Bé, veureu, nosaltres d'això no en tenim cap culpa.

Sí, desagraïts! deien els pobres patrons, si treballéssiu més...

I nosaltres que sabíem que les deu hores que treballàvem ens deixaven esgotats, que ens deien en broma i seriosament que érem uns obrers tan hàbils com els dels altres països, no podíem comprendre per on ens podia venir la responsabilitat.

Avui, al cap de vint anys, els patrons es neguen als augments de sou que se'ls sollicita, donant encara que ben diluïd el mateix argument.

I nosaltres, que hem crescut una mica més i hem après un parell de coses d'aquell temps ençà, ens preguntem:

Com pot ésser això? Amb tot i les barreres duaneres, amb tot i certes disposicions proteccionals que certes indústries tenen, havent-hi ferro, carbó i salts d'aigua en el nostre subsòl, ¿com és possible que malgrat sigui solament per les nostres pròpies necessitats no havem pogut crear una indústria metallúrgica que tingui una base sòlida i independent?

¿Estan segurs els patrons que les condicions generals del treball està organitzat com cal en el taller per a poder produir fort?

¿Ja tenen tots els elements comple-

mentaris a les màquines útils, tots els elements de fabricació indispensables per a produir molt amb un mínim de fatiga?

¿Tenen la seguretat de la capacitat professional i tècnica dels seus col·laboradors?

¿Estan segurs tots de la seva pròpia capacitat com a industrials?

¿No s'han donat compte del que passa al nord amb les indústries metallúrgiques? Cal advertir que l'argument del ferro natiu ja s'ha rovellat. Si voleu, però, en parlarem.

Nosaltres ens guardarem prou de dir que tota la responsabilitat la tinguin els patrons; però que la major part de culpa la tenen ells, això sí que ens veiem en cor de dir-ho i provar-ho. En canvi ningú no és capaç de demostrar seriosament que els obrers els en càpiga cap responsabilitat.

En aquesta vaga, una de les sorts més grans que han tingut els patrons, és que els obrers no acceptin la conferència nacional metallúrgica que els primers proposaven.

Els treballadors es varen deixar perdre una ocasió esplèndida per a apuntar-se un tantet moral inapreciable i que els hauria reportat bastants beneficis i, sobretot, l'acabar amb un argument fals d'una vegada.

N'anirem parlant.

J. FRONJOSÀ

OBRA NOVA QUÈ ÉS SOCIALISME?

DE
JOSEP RECASENS I MERCADÉ

PROLEG DE
M. SERRA I MORET

Manual dedicat especialment als
obrers i als demòcrates
de Catalunya

Preu: 3 Pessetes

De venda en totes les llibreries

ADMINISTRACIÓ
LLIBRERIA NACIONAL I ESTRANGERA
Raval Sta. Anna, 20 - REUS
Telèfon 419 A.

La F. A. I. ha contestat amb la vaga general el manifest dels mig arrepençats Pestaña, Peiró, Clará, Alfarache i els altres... Les dues camarilles comunista-llibertàries juguen amb la sang i la llibertat dels obrers catalans i amb el destí de la C. N. T.